МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

Парамедик

перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

спеціальність І5 Медсестринство

галузь знань І Охорона здоров'я та соціальне забезпечення

спеціалізація: І5.02. Екстрена медицина

освітня кваліфікація: бакалавр з екстреної медицини

професійна кваліфікація: парамедик

ЗАТВЕРДЖЕНО
Вченою радою Полтавського державного медичного університету від 27 серпня 2025р. протокол № 1

Освітньо-професійну програму уведено в дію з 01 вересня 2019р., наказ ректора від 30.08.2019р. №130; рішення Вченої ради Української медичної стоматологічної академії від 06.03.2019р., протокол №7

Полтава 2025

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ

Погоджено
Начальник навчального відділу
д.м.н., професор _____ Іван СТАРЧЕНКО
«27» серпня 2025р.

Директор інституту в складі закладу
вищої освіти Навчально-наукового
медичного інституту _____ Жанна КУНДІЙ
«27» серпня 2025р.

Освітня програма обговорена та схвалена на засіданнях:

Ради із забезпечення якості вищої освіти й освітньої діяльності
Полтавського державного медичного університету
протокол № 6 від «26» серпня 2025р.
Голова ради д.м.н., професор _____ Валентин ДВОРНИК

кафедри медицини катастроф та військової медицини ПДМУ
Протокол № 1 від «27» 08 2025р.
Завідувачка кафедри _____ к.м.н., доцент Людмила ГОРДІЄНКО

кафедри анестезіології та інтенсивної терапії ПДМУ
Протокол № 1 від «28» 08 2025р.
Завідувач кафедри _____ д.м.н., професор Костянтин ТАРАСЕНКО

ПЕРЕДМОВА

Освітньо-професійна програма Парамедик першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності І5 Медсестринство спеціалізація І5.02. Екстрена медицина галузь знань І Охорона здоров'я та соціальне забезпечення розроблена відповідно до Законів України «Про освіту» та «Про вищу освіту», Стандарту вищої освіти за спеціальністю 223 Медсестринство для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти (наказ МОН України від 05.12.2018р. №1344 «Про затвердження стандарту вищої освіти за спеціальністю 223 Медсестринство для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти»), Постанови КМУ від 23.11.2011р. №1341 «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій» із змінами та доповненнями, Постанови КМУ від 28.03.2018р. №334 «Про затвердження Положення про систему безперервного професійного розвитку фахівців у сфері охорони здоров′я», Постанови КМУ від 30.12.2015р. №1187 «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності,» із змінами, внесеними згідно з Постановою КМУ №180 від 03.03.2020р., Стандартів та рекомендацій щодо забезпечення якості вищої освіти в Європейському просторі вищої освіти (ESG-2015), Національної стратегії із створення безбар'єрного простору в Україні на період до 2030 року, Статуту Полтавського державного медичного університету, Положення про організацію освітнього процесу в Полтавському державному медичному університеті та інших чинних нормативних документів.

Освітньо-професійна програма оновлена із врахуванням Постанови Кабінет Міністрів України від 30 серпня 2024 р. № 1021 «Про внесення змін до переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої та фахової передвищої освіти», Закону України № 3642-IX від 23.04.2024 р. «Про внесення змін до деяких законів України щодо розвитку індивідуальних освітніх траєкторій та вдосконалення освітнього процесу», Закону України «Про основи національного спротиву», Концепції розвитку цифрових компетентностей, Концепції розвитку електронної охорони здоров'я, Постанови КМУ № 734 від 21.06.2024р. «Про затвердження Порядку проведення базової загальновійськової підготовки громадян України, які здобувають вищу освіту, та поліцейських», наказу Міністерства освіти і науки України від 19 серпня 2025 року № 1153 «Про внесення змін до стандарту вищої освіти зі спеціальності 223 «Медсестринство» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти».

Освітньо-професійна програма є нормативним документом, у якому визначено її опис: мета та характеристика, унікальність, ресурсне забезпечення реалізації, придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання; наведено перелік освітніх компонентів, необхідних для

досягнення програмних результатів навчання та формування загальних і спеціальних (фахових) компетентностей; форма атестації здобувачів вищої освіти, матриці відповідностей.

Робоча група освітньо-професійної програми

Голова:

Людмила ГОРДІЄНКО – гарант ОП, кандидат медичних наук, доцент, завідувачка кафедри медицини катастроф та військової медицини;

Члени робочої групи:

Костянтин ТАРАСЕНКО – доктор медичних наук, професор, завідувач кафедри анестезіології та інтенсивної терапії;

Світлана ЦВІРЕНКО – кандидат медичних наук, доцент, завідувачка кафедри педіатрії №1 з неонатологією;

Володимир КОКА – доктор філософії, викладач закладу вищої освіти кафедри медицини катастроф та військової медицини;

Аліна ДАВИДЕНКО – доктор філософії, асистент кафедри анестезіології та інтенсивної терапії;

Жанна КУНДІЙ – кандидат педагогічних наук, директор інституту в складі закладу вищої освіти Навчально-наукового медичного інституту;

Ігор ПРАЦЬКО – лікар вищої категорії виїзної бригади КП «Полтавський обласний центр екстреної медичної допомоги та медицини катастроф» Полтавської обласної ради;

Катерина ХЛИНІНА– здобувачка вищої освіти 3 року навчання спеціальності 223 Медсестринство ОПП Парамедик.

Рецензії та відгуки стейкхолдерів:

Віктора ШАТИЛА – ректора Житомирського медичного інституту, доктора медичних наук, професора, Заслуженого лікаря України;

Дмитра ЛАВРЕНКА – директора КП «Полтавський обласний Центр екстреної медичної допомоги та медицини катастроф» Полтавської обласної ради, кандидата медичних наук, доцента;

Арсена ГУДИМИ – завідувача кафедри медицини катастроф та військової медицини Тернопільського національного медичного університету ім. І.Я. Горбачевського МОЗ України;

Сергія КОТОВА – голови Полтавського міського відділу з питань захисту здоров'я населення;

Віктора ЛИСАКА – директора Департаменту охорони здоров’я Полтавської обласної державної адміністрації

Сергія СВИРИДИ – директора ТОВ «Медичний лікувально-діагностичний центр «Медіон»;

Оксани КОВАЛЬОВОЇ – директорки КНП «Міська клінічна лікарня швидкої та невідкладної допомоги ім. проф. О.І. Мещанінова» Харківської міської ради;

Віталія КРИЛЮКА – доктора медичних наук, провідного наукового співробітника відділення підготовки інструкторів з надання медичної допомоги в екстремальних ситуаціях ДЗ «Український науково-практичний центр екстреної медичної допомоги та медицини катастроф Міністерства охорони здоров’я України»

Любомира ТКАЧА – лікаря вищої категорії, завідувача консультативним телеметричним відділом станції екстреної медичної допомоги КП «Полтавський обласний Центр екстреної медичної допомоги та медицини катастроф» Полтавської обласної ради

Дмитра ЛАВРЕНКА – директора КП «Полтавський обласний Центр екстреної медичної допомоги та медицини катастроф» Полтавської обласної ради, кандидата медичних наук, доцента

Юлії ЮЩЕНКО – регіонального координатора Всеукраїнської програми ментального здоров’я у Полтавській області;

Григорія ОКСАКА – головного лікаря комунального підприємства «Полтавська обласна клінічна лікарня ім. М.В. Скліфосовського Полтавської обласної ради»

Термін перегляду освітньо-професійної програми 1 раз на рік.

Оновлення, перегляд, зміни та доповнення освітньо-професійної програми Парамедик за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти зі спеціальності І5 Медсестринство галузі знань І Охорона здоров'я та соціальне забезпечення:

Навчальний рік	Рішення Вченої ради (дата, протокол №)
2019-2020	13 травня 2020р., №9
2020-2021	23 червня 2021р., №2
2021-2022	15 червня 2022р., №10
2022-2023	21 червня 2023р., №9
2023-2024	17 квітня 2024 р., №7
2024-2025	25 червня 2025р., №9
2024-2025	27 серпня 2025р., №1

Ця освітня програма не може бути повністю або частково відтворена, тиражована та розповсюджена без дозволу Полтавського державного медичного університету

1. Профіль освітньо-професійної програми

Складові	Опис освітньо-професійної програми
1.1. Загальна інформація	
Повна назва закладу вищої освіти	Полтавський державний медичний університет
Повна назва структурного підрозділу	Навчально-науковий медичний інститут Кафедра медицини катастроф та військової медицини
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Ступінь вищої освіти: бакалавр освітня кваліфікація: бакалавр з екстреної медицини спеціалізація: І5.02. Екстрена медицина професійна кваліфікація: парамедик
Офіційна назва ОПП	Парамедик
Тип диплому та обсяг ОПП	Диплом бакалавра, одиничний, 180 ЄКТС
Наявність акредитації	Акредитована Національним агентством забезпечення якості вищої освіти, Україна Сертифікат №3103 від 20.04.2022р. Термін дії – до 01.07.2027р.
Цикл/рівень	НРК України – 6 рівень, FQ-EHEA – перший цикл, EQF-LLL – 6 рівень
Форми здобуття освіти	очна (денна); заочна (дистанційна)
Передумови	Наявність повної загальної середньої освіти. Заочна (дистанційна) – тільки для осіб, які мають повну загальну середню освіту та професійну кваліфікацію «Бойовий медик», досвід військової служби на посадах бойового медика взводу, старшого бойового медика (роти, батареї та їм рівних), інструктора із тактичної медицини роти (батареї) та їм рівних. Умови вступу визначаються «Правилами прийому до Полтавського державного медичного університету»
Мова(и) викладання	Українська
Термін дії ОПП	до наступного планового оновлення
Інтернет-адреса постійного розміщення опису ОПП	email: mail@pdmu.edu.ua

1.2. Мета освітньо-професійної програми	
Надати високоякісну університетську освіту, забезпечивши поглиблену теоретичну та практичну підготовки бакалаврів з екстреної медицини, що володіють фундаментальними знаннями та відповідними компетентностями, необхідними для ефективного надання екстреної медичної допомоги хворим і постраждалим у невідкладному стані на місці події, і здатні використовувати знання та практичні уміння, навички для вирішення типових задач діяльності парамедика; прагнуть до саморозвитку і самовдосконалення, які мають сформовану громадянську свідомість, усвідомлюють свою відповідальність перед суспільством, поважають права та гідність людини, дотримуються принципів професійної етики й готові діяти в інтересах пацієнта та суспільства	
1.3. Характеристика освітньо-професійної програми	
Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація)	Галузь знань: I Охорона здоров'я та соціальне забезпечення Спеціальність: I5 Медсестринство спеціалізація: I5.02. Екстрена медицина **Об'єктом вивчення та діяльності є:** організація та управління роботою медсестринських структурних підрозділів закладів охорони здоров'я, виконання всіх видів медсестринської діяльності та медсестринських втручань відповідно до спеціалізації I5.02. Екстрена медицина професійної кваліфікації Парамедик. **Цілі навчання:** підготовка фахівця спеціальності медсестринство до виконання всіх видів діяльності та втручань, передбачених спеціалізацією екстрена медицина професійної кваліфікації парамедик, конкурентноспроможних на ринку праці фахівців для потреб служби екстреної медичної допомоги, які володіють сучасним інноваційним клінічним мисленням, відповідними компетентностями, необхідними для ефективного надання екстреної медичної допомоги. **Теоретичний зміст предметної області**: знання з питань охорони здоров'я населення; діагностики та лікування захворювань людини на індивідуальному, родинному та популяційному рівнях для здійснення професійної діяльності фахівців спеціальності I5 Медсестринство спеціалізації I5.02. Екстрена медицина професійної кваліфікації парамедик; ґрунтується на поняттях, категоріях, концепціях,

	принципах та технологіях надання екстреної медичної допомоги людині у невідкладному стані. **Методи, методики, технології та інструменти**: анамнестичні, клінічні, лабораторні, інструментальні методи провадження діагностичного процесу, визначення провідних симптомів та синдромів, визначення медсестринського діагнозу; технології діагностики, лікування та профілактики, управління та організації роботи в галузі охорони здоров'я. **Інструменти та обладнання (об'єкти/предмети, пристрої та прилади, які здобувач вищої освіти вчиться застосовувати і використовувати):** маніпуляційна техніка; найпоширеніші сучасні діагностичні, лікувальні та інші пристрої, предмети та прилади для проведення фахової діяльності.
Орієнтація освітньо-професійної програми	Освітньо-професійна; відповідно до Міжнародних стандартів кваліфікації освіти (МСКО) – прикладна орієнтація.
Основний фокус освітньо-професійної програми	Спеціальна освіта у галузі знань І Охорона здоров'я та соціальне забезпечення спеціальності І5 Медсестринство спеціалізація І5.02. Екстрена медицина. Освітньо-професійна програма спрямована на поглиблену фундаментальну теоретичну та практичну підготовки бакалаврів з екстреної медицини, що володіють знаннями з теорії та практики екстреної медичної допомоги і здатні використовувати знання та практичні уміння, навички для вирішення типових задач діяльності парамедика. Ключові слова: парамедик, екстрена медицина, медсестринство, невідкладні стани.
Особливості програми	ОП Парамедик спрямована на забезпечення підготовки фахівця нової формації, здатного працювати в умовах реформування системи охорони здоров'я, багатофункціонального, швидкозмінного середовища та уміти розв'язувати складні спеціалізовані задачі і практичні проблеми. Особливістю цієї програми є комплексний підхід, який поєднує використання сучасного міжнародного і національного досвіду, та практична спрямованість навчання. ОП орієнтована на отримання ґрунтовних теоретичних знань з фундаментальних медичних наук, що забезпечується кафедрами університету з сучасним інноваційним обладнанням, технологіями навчання. Основний акцент ОП робиться на

	формуванні якісних практичних навичок і вмінь у сфері екстреної медичної допомоги. Для реалізаціїї ОП функціонує Симуляційний центр університету. ОП також передбачає стажування НПП і проходження практики здобувачів у КП «Полтавський обласний Центр екстреної медичної допомоги та медицини катастроф Полтавської обласної ради» та ТОВ «Медичний лікувально-діагностичний центр «Медіон». Програма сформована як оптимальне поєднання університетської освіти та професійних вимог. Унікальність ОП полягає також у якісному кадровому забезпеченні: теоретичну складову дисциплін переважно викладають доктори наук, професори, а практичну – інструктори та фахівці екстреної медичної допомоги. ОП дає можливість отримати освіту, яка ґрунтується на технологіях активного навчання, поєднанні можливостей розвитку професійних та соціальних навичок, і є достатньою для ефективного виконання завдань інноваційного характеру у сфері екстреної медицини.
1.4. Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Випускник здатний працювати в закладах охорони здоров’я у складі виїзної бригади центрів екстреної медичної допомоги і медицини катастроф, у відділеннях невідкладної допомоги і займати посаду парамедик (код КП 3221 Національного класифікатора України ДК 003:2010 «Класифікатор професій», затвердженого наказом Держспоживстандарту від 28.07.2010р. №327 зі змінами, затвердженими наказом Мінекономрозвитку від 26.10.2017р. №1542, яка діє з 01.11.2017р.) відповідно до кваліфікаційних характеристик, викладених у п. 51 розділу «ФАХІВЦІ» Довідника кваліфікаційних характеристик професій працівників. Випуск 78 «Охорона здоров’я» (наказ Міністерства охорони здоров'я України від 29 березня 2002 року № 117) зі змінами, внесеними згідно з наказами Міністерства охорони здоров’я України № 918 від 09.08.2017р.; №1324 від 17.07.2018р. та №1641 від 18.07.2019р.

Подальше навчання	Продовження навчання на другому (магістерському) рівні вищої освіти, набуття додаткових кваліфікацій в системі післядипломної освіти та освіти дорослих.
1.5. Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Навчання грунтується на принципах студентоцентризму, академічної свободи, індивідуально-особистісного підходу; відбувається через комунікативний, інтегрований підходи до навчання, самонавчання; реалізується через навчання на основі посиленої професійної орієнтованості; форми навчальних занять – лекції, практичні заняття, семінари, самостійна робота, тренінги, майстер-класи, кейс-стаді, командна робота тощо.
Оцінювання	Формативне – письмові/усні коментарі та настанови викладачів у процесі навчання, формування навичок самооцінювання, залучення студентів до оцінювання роботи один одного. Сумативне – заліки, підсумковий модульний контроль, іспити з дисциплін, оцінювання поточної роботи протягом вивчення освітніх компонентів, тестування, захист звітів з практик тощо. Поточний контроль, семестровий контроль, оцінка виконання роботи при реалізації сценаріїв невідкладних станів з використанням стандартизованих пацієнтів, манекенів, муляжів, виробнича та переддипломна практики. Оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти здійснюється за 200 бальною шкалою ECTS (A, B, C, D, E, FX) і 4-бальною національною шкалою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»), для заліків – за вербальною шкалою («зараховано», «незараховано»).
1.6. Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Здатність розв′язувати складні задачі і проблеми у галузі надання екстреної медичної допомоги на доушпиталеному та ранньому ушпиталеному етапах або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів відповідної науки, проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується комплексністю та невизначеністю умов і вимог.
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК.01. Здатність реалізувати свої права і обов’язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності

	громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. ЗК.02. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій. ЗК.03. Здатність до абстрактного та аналітичного мислення мислення й генерування ідей. ЗК.04. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК.05. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК.06. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. ЗК.07. Здатність спілкуватися другою (іноземною) мовою. ЗК.08. Відповідально і наполегливо ставитись до завдань і взятих обов'язків. ЗК.09. Здатність приймати обґрунтовані рішення. ЗК.10. Здатність працювати в команді та брати на себе відповідальність. ЗК.11. Здатність до конструктивної взаємодії з іншими людьми, незалежно від їх походження та особливостей культури, і поваги до різноманітності. ЗК.12. Здатність навчатися та самонавчатися. ЗК.13. Здатність бути критичним та самокритичним. ЗК.14. Здатність діяти на підставі етичних суджень. ЗК.15. Здатність знаходити, обробляти та аналізувати інформацію з різних джерел, використовувати інформаційні та комунікаційні технології. ЗК.16. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності	СК.01. Здатність застосовувати професійні та правові стандарти в повсякденній професійній практиці. СК.02. Здатність розпізнавати й інтерпретувати ознаки здоров'я і його змін, хвороби чи інвалідності (оцінка/діагноз), обмежень можливості повноцінної життєдіяльності і визначати проблеми пацієнтів при різних захворюваннях та станах.

	СК.03. Застосовування професійних навичок (вмінь), медичних засобів, втручань та дій для забезпечення пацієнтові/клієнтові гідного ставлення, приватності/інтимності/, конфіденційності, захисту його прав, фізичних, психологічних та духовних потреб на засадах транскультурального медсестринства, толерантної та неосудної поведінки СК.04. Здатність виконувати апаратні дослідження і невідкладні процедури, ефективно застосовувати сукупність професійних навичок (вмінь), медичних засобів, втручань та дій при оцінці функціонального стану пацієнтів/постраждалого, підготовці їх до діагностичних досліджень та заборі біологічного матеріалу для лабораторних та інших досліджень. СК.05. Збереження власного здоров'я фахівця при здійсненні догляду, виконанні маніпуляцій та процедур, при переміщенні і транспортуванні пацієнта/постраждалого. СК.06. Здатність оцінювати місце події на наявність загроз власному життю і життю інших людей, виявляти фактори, що впливають на стан та здоров'я пацієнтів та забезпечувати власну безпеку. СК.07. Здатність зберігати недоторканість місця події, речових доказів та взаємодіяти з іншими екстреними службами. СК.08. Здатність обстежувати хворих і постраждалих на наявність невідкладних станів. СК.09. Здатність проводити медичне сортування, прийняти рішення про обсяг допомоги та госпіталізацію. СК.10. Здатність надавати екстрену медичну допомогу при травмах чи захворюваннях дихальної, серцево-судинної, ендокринної, імунної, нервової систем, системи травлення та сечостатевої системи, при психічних розладах, при пошкодженнях опорно-рухового апарату, при дії зовнішніх факторів та при пологах. СК.11. Здатність орієнтуватися у визначенні групової належності лікарських засобів, особливостях їх фармакокінетики та фармакодинаміки. СК.12. Здатність розраховувати дозу лікарських засобів, які вводяться пацієнту. СК.13. Здатність здійснювати медичні процедури і маніпуляції: інгаляції, ін'єкції; забезпечувати

	внутрішньокістковий та периферичний внутрішньовенний доступи. СК.14. Здатність виявляти та надавати допомогу при побічних реакціях на лікарські засоби. СК.15. Здатність встановлювати сечові катетери, шлункові зонди, забезпечувати прохідність верхніх дихальних шляхів, виконувати декомпресійну пункцію плевральної порожнини, встановлювати назо- та орофарингіальні повітропроводи, надгортанні повітропроводи, здійснювати інтубацію трахеї та хірургічне відновлення прохідності дихальних шляхів. СК.16. Здатність зупиняти кровотечі прямим тиском, тампонуванням та за допомогою механічних засобів для зупинки кровотечі. СК.17. Здатність проводити стабілізацію хребта, стабілізацію та іммобілізацію опорно- рухового апарату та накладати пов'язки при травмах. СК.18. Здатність здійснювати серцево-легеневу реанімацію, у тому числі із застосуванням дефібрилятора та дихального обладнання. СК.19. Здатність записувати та інтерпретувати результати електрокардіограми. СК.20. Здатність передавати до відділення екстреної медичної допомоги інформацію про процес надання медичної допомоги пацієнту на місці події та протягом транспортування до відділення, при необхідності допомагати персоналу відділення екстреної медичної допомоги. СК.21. Здатність дотримуватися принципів медичної деонтології, забезпечувати збереження лікарської таємниці та постійно удосконалювати свій професійний рівень. СК.22. Здатність керувати спеціалізованим санітарним автомобілем екстреної медичної допомоги. СК.23. Здатність здійснювати психоедукацію і підтримку особи та членів її сім'ї.
1.7. Нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання (програмні результати навчання)	
ПРН 1. Знати і розуміти роль та обов'язки парамедика в системі екстреної медичної допомоги; основи законодавства в системі охорони здоров′я. ПРН 2. Знати і розуміти анатомію, фізіологію та інші фундаментальні	

медичні науки, що лежать в основі професійної діяльності парамедика, на рівні, необхідному для досягнення інших результатів освітньої програми.
ПРН 3. Здійснювати оцінку безпечності місця події, демонструвати забезпечення безпеки персоналу та пацієнта, застосування табельних засобів індивідуального захисту.
ПРН 4. Знати і розуміти доцільне застосування сукупності навичок (вмінь), медичних засобів, втручань та дій для забезпечення пацієнту/клієнту гідного ставлення, приватності/інтимності, конфіденційності, захисту його прав, фізичних, психологічних та духовних потреб на засадах транскультурального підходу, толерантної та неосудної поведінки.
ПРН 5. Знати і розуміти принципи інфекційної безпеки, збереження здоров'я при здійсненні догляду, виконанні маніпуляцій та процедур при переміщенні та транспортуванні постраждалого /пацієнта.
ПРН 6. Провести первинне обстеження пацієнтів різних вікових груп, оцінити ступінь виявлених порушень, визначити потребу у проведенні екстрених рятувальних заходів. Проводити суб'єктивне та об'єктивне обстеження різних органів і систем пацієнта/постраждалого та оцінювати отримані дані (за списком 1).
ПРН 7. Проводити діагностику згідно спеціалізації екстрена медицина, виявляти та оцінювати проблеми пацієнта/постраждалого й надавати екстрену медичну допомогу при травмах чи захворюваннях дихальної, серцево-судинної, ендокринної, імунної, нервової систем, системи травлення та сечостатевої системи, при психічних розладах, при пошкодженнях опорно-рухового апарату, при дії зовнішніх факторів та при пологах.
ПРН 8. Належно виконувати медичні маніпуляції з метою проведення заходів щодо стабілізації функціонального стану організму (за списком 2).
ПРН 9. Продемонструвати ефективне забезпечення прохідності дихальних шляхів у пацієнтів різних вікових груп із застосуванням інструментальних технік, включабчи інтубацію з оксигенацією, ручною та апаратною вентиляцією, а також хірургічне забезпечення прохідності дихальних шляхів.
ПРН 10. Продемонструвати здатність використовувати належні комунікативні навички та поведінку з пацієнтом, його родиною, колегами та персоналом медичних закладів.
ПРН 11. Спілкуватися науковою та професійною мовою, включаючи усну та письмову комунікацію українською та англійською мовами
ПРН 12. Використовувати навички критичного мислення для організації і надання ЕМД при масових випадках, у надзвичайних ситуаціях у мирний та воєнний час, у тому числі пов'язаних із викидом сильнодіючих отруйних речовин, небезпечних матеріалів та при інфекційних хворобах.
ПРН 13. Знати групову належність затверджених лікарських засобів, особливості їх фармакокінетики та фармакодинаміки, способи введення, дозування, показання, протипоказання, взаємодію між собою, побічні ефекти, передозування та способи їх усунення, в т.ч. наркотиків. Вміти

застосувати фармакологічні засоби (за списком 3) та з абсолютною точністю продемонструвати методики введення лікарських засобів: внутрішньом'язово, підшкірно, внутрішньошкірно, довенно (в периферичні і центральні вени), внутрішньокістково. ПРН 14. Вміти підготувати пацієнта, здійснити забір і скерування біологічного матеріалу на лабораторне та інструментальне дослідження (за списком 4). ПРН 15. Описати ранні ознаки загрози раптової зупинки серця (раптової зупинки кровообігу – РЗК), вказати належні кроки для лікування РЗК та продемонструвати серцево-легеневу реанімацію (на симульованому пацієнті) у дорослих відповідно до сучасних міжнародних стандартів. Визначити критичні порушення серцевого ритму (статичні зображення та динамічні ритми на моніторі) та вказати алгоритм подальших лікувальних дій. Надавати екстрену медичну допомогу на підставі діагнозу невідкладного стану (за списком 5). ПРН 16. Здатність до точності при здійсненні взаємозалежних професійних функцій (за списком 6). ПРН 17. Зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння закономірностей розвитку суспільства. ПРН 18. Здатність до самонавчання та професійного розвитку. ПРН 19. Розпізнати РЗК у дітей, вказати належні кроки для його лікування та продемонструвати серцево-легеневу реанімацію (на симульованому пацієнті) відповідно до сучасних міжнародних стандартів. ПРН 20. Належно вести відповідну медичну документацію. ПРН 21. Здатність застосовувати на практиці принципи етики та деонтології, розуміти соціальні та правові наслідки професійної діяльності.
1.8. Ресурсне забезпечення реалізації програми

Кадрове забезпечення	Реалізацію освітньо-професійної програми забезпечують науково-педагогічні працівники рівень наукової та професійної активності яких засвідчується виконанням не менше чотирьох видів та результатів з перелічених у пункті 38 Ліцензійних умов, затверджених Постановою Кабінету Міністрів України №1187 «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності» від 30 грудня 2015р. зі змінами, затвердженими постановою Кабінету Міністрів України від 10 травня 2018р. №347, від 24 березня 2021р. №365. Основними кафедрами, що забезпечують освітній процес, є кафедра медицини катастроф та військової медицини, кафедра анестезіології та інтенсивної терапії. До викладання окремих освітніх компонент долучені науково-педагогічні працівники

	кафедр фармакології, клінічної фармакології та фармації; психіатрії, наркології та медичної психології; хірургії №3; патологічної анатомії та судової медицини, іноземних мов з латинською мовою та медичною термінологією, філософії та суспільних наук і ін. Під час організації освітнього процесу залучаються професіонали-практики.
Матеріально-технічне забезпечення	Матеріально-технічна база Полтавського державного медичного університету дозволяє реалізовувати освітній процес на сучасному рівні згідно вимог щодо підготовки фахівців спеціальності І5. Медсестринство спеціалізації І5.02 Екстрена медицина професійної кваліфікації парамедик. Площа навчальних приміщень відповідає Ліцензійним умовам. Освітній процес реалізується в аудиторіях (всі оснащено мультимедійними проекторами), навчальних кімнатах та лабораторіях, тренінгових та комп'ютерних класах. Відпрацювання практичних навичок здобувачів проходить у Симуляційних центрах ПДМУ та КП «Полтавський обласний Центр екстреної медичної допомоги та медицини катастроф» Полтавської обласної ради. Для організації доступу здобувачів до мережі Інтернет організовано бездротовий зв'язок, що покриває площі всіх навчальних корпусів Університету, гуртожитків, бібліотеки та читальних залів. Крім того, для підготовки здобувачів використовується матеріальна база закладів охорони здоров'я, які є базами клінічних кафедр університету. На виконання постанови Кабінету Міністрів України від 30.12.2015р. №1187 (із змінами і доповненнями, внесеними постановами Кабінету Міністрів України від 10 травня 2018р. №347, від 24 березня 2021р. №365), проєктування, будівництво і реконструкція будівель, споруд і приміщень університету здійснюються з урахуванням потреб осіб з особливими освітніми потребами.
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	Офіційний веб-сайт Університету містить інформацію про ОП Парамедик, навчальний план підготовки здобувачів за ОП, освітнє середовище, освітню діяльність, структурні підрозділи, що забезпечують супровід ОП, графіки освітнього процесу, розклади занять, правила прийому тощо.

	Бібліотека ПДМУ є інформаційним центром, у якому наявні сучасні найновіші довідкові й монографічні видання з медсестринства, медицини невідкладних станів та суміжних наук, навчальна література, законодавчі та нормативні документи, автореферати та дисертації, збірники наукових праць, періодика тощо. У бібліотеці створено всі умови для якісного інформаційного та довідково-бібліографічного обслуговування відвідувачів, частково автоматизовані бібліотечні процеси, сформовано власні бібліографічні ресурси, забезпечено доступ до світових науково-метричних платформ відкритого доступу. Створено і постійно наповнюються власні інформаційні ресурси, функціонує інституційний репозитарій «eaPSMU» електронний архів – репозитарій ПДМУ. Бібліотека є членом Корпорації зі створення електронного каталогу медичних бібліотек України. Організовано тестовий доступ до міжнародних інформаційних платформ Web of Science, EBSCO Publishing, цифрової бібліотеки рецензованих журналів JSTOR (Journal STORage, США). Діє віртуальна довідкова служба, міжбібліотечний абонемент.
1.9. Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	Здійснюється у відповідності Закону України «Про вищу освіту»
Міжнародна кредитна мобільність	Здійснюється у відповідності до Закону України «Про вищу освіту»

2. Перелік компонент освітньо-професійної програми та їх логічна послідовність

2.1. Перелік компонент ОП

Код н\д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, практики)	Кількість кредитів ECTS	Форма підсумкового контролю
Обов'язкові компоненти ОП			
І. Цикл загальної підготовки			
ОК 1.	Інтегрований курс. Філософія, медична етика та деонтологія	4	ПМК
ОК 2.	Англійська мова (за професійним спрямуванням)	5	ПМК
ОК 3.	Основи латинської мови з медичною термінологією	4	ПМК
ОК 4.	Основи медичного права та антикорупційного законодавства України	3	ПМК
ОК 5.	Українська мова (за професійним спрямуванням)	3	ПМК
ОК 6.	Основи загальної психології та психологія кризових станів	4	ПМК
ОК 7	Історія України	3	ПМК
ОК 8.	Анатомія та фізіологія людини	9	ПМК
Усього за циклом		**35**	
ІІ. Цикл професійної підготовки			
2.1. Цикл професійної підготовки за спеціальністю І5 Медсестринство			
ОК 9.	Цифрові технології в ОЗ. Кібербезпека та кібергігієна	5	ПМК
ОК 10.	Основи патології	6	ПМК
ОК 11.	Основи епідеміології	4	ПМК
Усього за циклом 2.1.		**15**	
2.2. Цикл професійної підготовки за спеціалізацією І5.02. Екстрена медицина			
ОК* 12	Екстрена тактична медична допомога	4	ПМК
ОК* 13	Основи практичної діяльності парамедика (вступ до спеціальності)	3	ПМК
ОК* 14	Перша допомога	6	ПМК
ОК* 15	Основи фармакології та особливості застосування ЛЗ в екстрених умовах	5	ПМК
ОК* 16	Медицина надзвичайних ситуацій та екстрена медична допомога при масових ураженнях	4	ПМК

ОК 17.	Організація та ЕС екстреної медичної допомоги	3	ПМК
ОК* 18	Медична маніпуляційна техніка	6	ПМК
ОК 19.	Розширені заходи реанімації та інтенсивної терапії	9	Іспит
ОК* 20	Обстеження та визначення стану пацієнта	4	ПМК
ОК 21.	Екстрена допомога при невідкладних станах	5	Іспит
ОК*22.	Екстрена допомога при травмах	10	Іспит
ОК 23.	Екстрена допомога особливим категоріям населення	4	ПМК
ОК 24.	Екстрена психіатрична допомога	4	ПМК
ОК 25.	Гострі неврологічні захворювання	5	ПМК
ОК 26.	Екстрена акушерська і гінекологічна допомога	4	ПМК
ОК 27.	Невідкладні стани в педіатрії	6	ПМК
ОК 28.	Виробнича практика	9	ПМК
ОК 29.	Переддипломна практика	15	ПМК
Усього за циклом 2.2		**106**	
Усього за циклом		**121**	
Вибіркові компоненти ОПП			
ВК	**Курси за вибором**	**21**	
ВК1*.	Базова загальновійськова підготовка	3	Диф.залік
ВК 2.	Профілактична медицина	3	Залік
ВК 3	Охорона праці в галузі	3	Залік
ВК 4	Інформаційні технології в медицині	3	Залік
ВК 5	Основи біологічної фізики та медична апаратура	3	Залік
ВК 6.	Менеджмент в екстреній медичній допомозі	3	Залік
ВК 7.	Громадська безпека та безпека життєдіяльності	3	Залік
ВК 8.	Управління та організація медичного забезпечення населення і військ	3	Залік
ВК 9.	Посттравматичні стресові розлади	3	Залік
ВК 10.	Міжособистісна комунікація та командна взаємодія	3	Залік
ВК 11.	Екстрена токсикологічна допомога	3	Залік

ВК 12.	Шкірні та венеричні хвороби	3	Залік
ВК 13.	Гострі захворювання ока та ЛОР-органів	3	Залік
ВК 14.	Гостра хірургічна патологія	3	Залік
ВК 15.	Професійні комунікації. Ключові компетенції	3	Залік
ВК 16.	Біоетика та біобезпека	3	Залік
ВК 17.	Методологія науково-дослідної роботи	3	Залік
ВК 18.	Психологія спілкування	3	Залік
ВК 19.	Основи лідерства	3	Залік
ВК 20.	Побічна дія ліків	3	Залік
ВК 21.	Клінічна топографічна і вікова анатомія людини з оперативною хірургією	3	Залік
ВК 22.	Екстремальні ситуації та професійна діяльність парамедика	3	Залік
ВК 23.	Історія медицини	3	Залік
ВК 24.	Жестова мова	3	Залік
ВК 25.	Ріст і розвиток людини	3	Залік
ВК 26.	Основи академічного письма та етики	3	Залік
ВК 27.	ЕКГ: норма та ознаки патології	3	Залік
ВК 28.	Реанімація та інтенсивна терапія новонароджених	3	Залік
ВК 29.	Фізична рекреація	3	Залік
ВК 30	Первинна хірургічна техніка в екстремальних ситуаціях та сучасні технології в оперативній хірургії	3	Залік
ВК 31	Іміджелогія	3	Залік
ВК 32	Медіаосвіта та медіаграмотність	3	Залік
ВК 33	Ресурси здоров'я	3	Залік
ВК 34	Крок до «Кроку»	6	Залік
ВК 35	Анатомія людини у симуляційних технологіях	3	Залік
Атестація			
Єдиний державний кваліфікаційний іспит		3	
Загальний обсяг освітньої програми у тому числі обов´язкові компоненти (86,7%) вибіркові компоненти (11,7%) **атестація** (1,6%)		**180 кредитів**	

ОК*, що забезпечують досягнення ПРН, які повністю або частково визнаються для осіб, котрі мають професійну кваліфікацію «Бойовий медик» та досвід військової служби на посадах бойового медика взводу, старшого бойового медика (роти, батареї та їм рівних), інструктора із тактичної медицини роти (батареї) та їм рівних.

ВК1* Базова загальна військова підготовка проводиться з метою здобуття громадянами України військово-облікової спеціальності, навичок і умінь, необхідних для виконання конституційного обов'язку щодо захисту Вітчизни, незалежності та територіальної цілісності України.

ВК1* Базова загальна військова підготовка є обов'язковою для громадян України чоловічої статі (жіночої статі – добровільно).

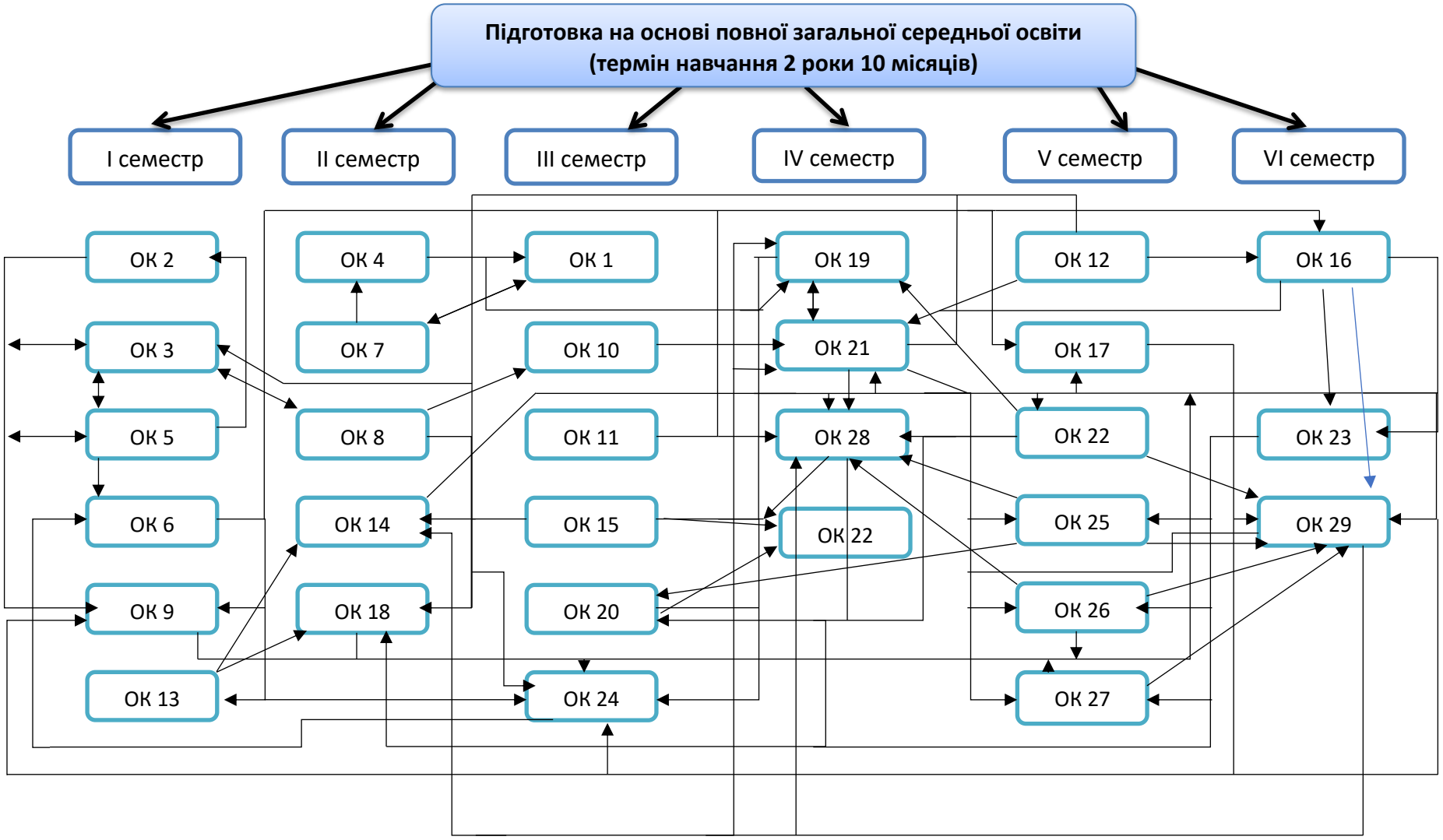
Від проходження ВК1* Базова загальна військова підготовка звільняються особи:

які визнані за станом здоров'я непридатними до військової служби;

які до набуття громадянства України пройшли військову службу в інших державах;

які проходили військову службу.

2.2. Структурно-логічна схема ОПП Парамедик

2.3. Рекомендований розподіл ВК ОП за роками навчання

Вибіркові компоненти ОПП	1	2	3
Базова загальновійськова підготовка		*	
Профілактична медицина			*
Охорона праці в галузі		*	
Інформаційні технології в медицині	*		
Основи біологічної фізики та медична апаратура	*		
Менеджмент в екстреній медичній допомозі			*
Громадська безпека та безпека життєдіяльності		*	
Управління та організація медичного забезпечення населення і військ			*
Посттравматичні стресові розлади		*	
Міжособистісна комунікація та командна взаємодія	*	*	
Екстрена токсикологічна допомога		*	*
Шкірні та венеричні хвороби		*	*
Гострі захворювання ока та ЛОР-органів		*	*
Гостра хірургічна патологія		*	*
Професійні комунікації. Ключові компетенції	*	*	
Біоетика та біобезпека	*	*	
Методологія науково-дослідної роботи		*	*
Психологія спілкування	*		
Основи лідерства	*		
Побічна дія ліків		*	*
Клінічна топографічна і вікова анатомія людини з оперативною хірургією		*	
Екстремальні ситуації та професійна діяльність парамедика	*		
Історія медицини	*		
Жестова мова	*		
Ріст і розвиток людини	*		
Основи академічного письма та етики	*		
ЕКГ: норма та ознаки патології		*	*
Реанімація та інтенсивна терапія новонароджених			*
Первинна хірургічна техніка в екстремальних ситуаціях та сучасні технології в оперативній хірургії			*
Іміджелогія	*		
Медіаосвіта та медіаграмотність	*		
Ресурси здоров'я	*		
Крок до «Кроку»			*
Анатомія людини у симуляційних технологіях	*		

3. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Атестація здобувачів вищої освіти ОП Парамедик першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності І5 Медсестринство спеціалізації І5.02. Екстрена медицина проводиться у формі єдиного державного кваліфікаційного іспиту, який складається з двох етапів:

1. І етап – тестовий інтегрований іспит «Крок Б»;
2. ІІ етап – практично-орієнтований екзамен.

Успішне виконання освітньо-професійної програми передбачає присудження ступеня вищої освіти – бакалавр та присвоєння освітньої кваліфікації бакалавр з екстреної медицини, професійної кваліфікації - парамедик.

Процедура присвоєння професійної кваліфікації парамедик (рівень згідно НРК/ЄРК – шостий) регулюється Положенням про порядок присвоєння професійних кваліфікацій в Полтавському державному медичному університеті.

Атестація здійснюється відкрито і публічно.

4. Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми

	ОК 1	ОК 2	ОК 3	ОК 4	ОК 5	ОК 6	ОК 7	ОК 8	ОК 9	ОК 10	ОК 11	ОК 12	ОК 13	ОК 14	ОК 15	ОК 16	ОК 17	ОК 18	ОК 19	ОК 20	ОК 21	ОК 22	ОК 23	ОК 24	ОК 25	ОК 26	ОК 27	ОК 28	ОК 29
ІК	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
ЗК 1	*			*			*																					*	*
ЗК 2	*			*	*	*	*		*				*															*	*
ЗК 3	*			*		*	*		*																			*	*
ЗК 4		*	*	*	*	*			*		*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
ЗК 5												*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
ЗК 6					*																							*	*
ЗК 7		*	*																										
ЗК 8												*	*	*		*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
ЗК 9	*			*		*						*	*	*		*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
ЗК 10				*	*							*	*	*		*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
ЗК 11	*	*		*	*	*							*	*		*	*			*	*	*	*					*	*
ЗК 12	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*			*	*	*	*	*	*	*		*	*		*	*	*	*
ЗК 13	*			*	*	*	*	*		*								*		*		*	*	*	*	*		*	*
ЗК 14	*	*	*	*	*	*	*			*			*	*		*		*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
ЗК 15	*	*	*	*	*				*						*		*							*	*		*	*	*
ЗК 16	*			*					*				*					*		*								*	*
СК 1				*					*		*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*

CK 2											*			*		*			*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
CK 3	*					*							*	*														*	*
CK 4																		*	*	*	*				*	*		*	*
CK 5											*	*	*	*		*	*	*	*									*	*
CK 6												*	*	*		*	*		*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
CK 7				*									*	*			*												*	*
CK 8												*	*	*		*			*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
CK 9												*				*													*	*
CK 10												*		*		*			*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
CK 11															*														*	*
CK 12															*						*	*						*	*	*
CK 13																		*							*			*	*
CK 14															*				*		*							*	*	*
CK 15														*				*	*		*	*			*			*	*
CK 16														*								*						*	*
CK 17														*								*						*	*
CK 18														*					*		*						*	*	*
CK 19								*											*		*							*	*
CK 20													*	*		*	*					*	*	*	*	*	*	*	*
CK 21	*	*		*	*	*		*	*	*					*		*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
CK 22																													*
CK 23														*				*					*	*	*			*	*

5.Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПРН) відповідними компонентами освітньої програми

	ОК 1	ОК 2	ОК 3	ОК 4	ОК 5	ОК 6	ОК 7	ОК 8	ОК 9	ОК 10	ОК 11	ОК 12	ОК 13	ОК 14	ОК 15	ОК 16	ОК 17	ОК 18	ОК 19	ОК 20	ОК 21	ОК 22	ОК 23	ОК 24	ОК 25	ОК 26	ОК 27	ОК 28	ОК 29
ПРН 1				*									*				*											*	*
ПРН 2			*					*		*					*														
ПРН 3												*	*	*		*				*				*	*		*	*	*
ПРН 4	*			*		*												*		*	*							*	*
ПРН 5											*						*	*										*	*
ПРН 6														*						*	*	*	*		*	*	*	*	*
ПРН 7																				*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
ПРН 8																		*	*									*	*
ПРН 9														*					*									*	*
ПРН 10		*			*	*																						*	*
ПРН 11		*	*		*																							*	*
ПРН 12											*	*				*	*											*	*
ПРН 13			*												*			*										*	*
ПРН 14								*			*							*										*	*
ПРН 15												*		*		*			*	*	*		*		*	*		*	*
ПРН 16														*		*										*		*	*
ПРН 17	*	*		*	*		*	*	*	*					*													*	*

ПРН 18	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*			*		*							*	*	*				*	*
ПРН 19																			*											
ПРН 20											*	*	*			*	*												*	*
ПРН 21	*			*		*							*		*		*				*	*	*	*	*	*	*	*	*

Гарант освітньої програми
к.м.н. доц., завідувачка кафедри медицини катастроф
та військової медицини ПДМУ

Людмила ГОРДІЄНКО

Список 1 (медсестринське суб'єктивне та об'єктивне обстеження)

В умовах ЗОЗ та вдома шляхом спілкування з пацієнтами різних вікових груп чи їхніми родичами, хворою дитиною та її батьками, та проведення об'єктивного обстеження уміти:

1. Оцінювати загальний стан пацієнта різних вікових періодів.
2. Проводити загальне оцінювання поведінки.
3. Оцінювати положення тіла (активне, пасивне, вимушене), вираз обличчя.
4. Оцінювати стан свідомості.
5. Проводити огляд:

- шкіри, підшкірної основи, оцінювати висипку;
- периферійних лімфатичних вузлів;
- голови та обличчя;
- зіва та мигдаликів;
- носа;
- вух;
- волосся (в тому числі на педикульоз);
- губ, ротової порожнини, язика;
- зубів (молочних та постійних), визначати відповідність схемі прорізування зубів;
- шиї, щитоподібної залози;
- нігтів.

6.Проводити пальпацію:

- шкіри, підшкірної основи;
- периферійних лімфатичних вузлів;
- шиї, щитоподібної залози;
- ураженої ділянки – кінцівок, живота.

7. За допомогою медичного обладнання проводити антропометричні виміри.
8. Оцінювати фізичний розвиток дітей за допомогою стандартних таблиць, графіків фізичного розвитку, індексу маси тіла (ІМТ).
9. Визначати стан живлення.
10. Вимірювати температуру тіла та здійснювати реєстрацію в температурному листку.
11. Користуючись схемою і методикою обстеження пацієнта, за допомогою медичного обладнання, спираючись на знання анатомо-фізіологічних особливостей **дихальної системи** у пацієнтів різних вікових груп, вміти проводити:

- оцінювання характеру кашлю;
- оцінювання харкотиння;
- огляд грудної клітки;
- підрахунок частоти дихання;
- пальпацію грудної клітки;
- спірометрію (визначення ЖЄЛ);
- перкусію, аускультацію грудної клітки;
- визначення окружності грудної клітки під час вдиху та видиху.

12. Користуючись схемою і методикою обстеження пацієнта, спираючись на знання анатомо- фізіологічних особливостей **системи кровообігу** у пацієнтів різних вікових груп, уміти:

- визначати серцевий поштовх;
- проводити перкусію та аускультацію серця;

- визначати частоту серцевих скорочень;
- визначати властивості пульсу;
- вимірювати артеріальний тиск на руках та ногах, оцінювати його результати.

13. Користуючись схемою і методикою обстеження пацієнта за допомогою медичного обладнання, спираючись на знання анатомо-фізіологічних особливостей **опорно-рухового апарату**, в пацієнтів різних вікових груп, вміти проводити:
- огляд та пальпацію м'язів, хребта, кінцівок та суглобів;
- вимірювання об'єму рухів у суглобах.

14. Користуючись схемою і методикою обстеження пацієнта, за допомогою медичного обладнання, спираючись на знання анатомо-фізіологічних особливостей **органів травлення**, вміти проводити та оцінювати у пацієнтів різних вікових груп:
- оцінювання блювотних мас;
- оцінювання випорожнень;
- огляд живота;
- поверхневу пальпацію живота;
- перкусію живота (визначення метеоризму та асциту);
- аускультацію живота;
- перевірку симптому Щоткіна-Блюмберга.

15. Користуючись схемою і методикою обстеження пацієнта, спираючись на знання анатомо-фізіологічних особливостей **сечовидільної системи** у пацієнтів різних вікових груп, уміти проводити:
- огляд зовнішніх сечових і статевих органів;
- перевірку симптому Пастернацького;
- оцінювання сечі та сечовипускання;
- визначення добового діурезу;
- визначення водного балансу.

16. Користуючись схемою і методикою обстеження пацієнта, за допомогою медичного інструментарію, спираючись на знання анатомо-фізіологічних особливостей **нервової системи** у пацієнтів різних вікових груп, уміти:
- Оцінювати нервово-психічний розвиток;
- перевіряти набуті уміння і навички;
- оцінювати моторику;
- оцінювати сенсорні реакції;
- оцінювати статику;
- оцінювати мову;
- оцінювати емоції та соціальну поведінку.

17. Користуючись схемою і методикою обстеження пацієнта, спираючись на знання анатомо-фізіологічних особливостей **органа зору** у пацієнтів різних вікових груп, уміти:
- вивертати повіку;
- визначати гостроту зору;
- проводити корекцію порушень рефракції;
- визначати поле зору;
- визначати кольорозприймання;
- досліджувати бінокулярний зір;
- проводити пальпацію ока;

18. Користуючись схемою й методикою обстеження пацієнта, за допомогою медичного інструментарію, спираючись на знання анатомо-фізіологічних особливостей **вуха, горла, носа** у пацієнтів різних вікових груп, уміти проводити:

- Огляд та пальпацію ділянки зовнішнього вуха та козлика;
- отоскопію;
- дослідження слуху шепітною та розмовною мовами.

19. Користуючись схемою й методикою **обстеження вагітної** за допомогою медичного обладнання, вміти:

- вимірювати обвід живота;
- вимірювати висоту стояння дна матки;
- вислуховувати серцебиття плода;
- проводити пробу МакКлюра— Олдріча;
- визначати строк вагітності та пологів;
- визначати зовнішні розміри таза;
- вимірювати індекс Соловйова;
- визначати тривалість перейм та пауз між ними;
- оглядати послід на цілісність;
- визначати ознаки відокремлення посліду;
- проводити туалет породіль;
- визначати об’єм допустимої та фактичної крововтрати;

20. З неонатології вміти:

- оцінювати стан новонародженого за показниками адаптації;
- визначати ознаки зрілості плода;
- визначати ознаки переношування плода.

Список 2 (заходи щодо стабілізації функціонального стану організму)

В умовах ЗОЗ та в домашніх умовах, використовуючи стандарти професійної діяльності, вміти:

- доглядати за пацієнтом у різні періоди гарячки;
- проводити катетеризацію периферичних вен та догляд за катетером;
- доглядати за пацієнтами різних вікових груп у разі больового синдрому;
- доглядати за пацієнтом під час кашлю;
- доглядати за пацієнтом під час задишки;
- доглядати за пацієнтом під час кровохаркання та легеневої кровотечі;
- доглядати за пацієнтом після операції;
- проводити санацію трахеї через трахеостомічну канюлю;
- проводити туалет та перев'язку трахеостоми;
- подавати кисень з кисневої подушки;
- подавати кисень через носові катетери, інтубаційну трубку, маску;
- проводити промивання очей;
- обробляти хрящовий край повік;
- доглядати за пацієнтом під час блювання;
- застосовувати газовідвідну трубку;
- промивати шлунок;
- виконувати очисну клізму;
- проводити катетеризацію сечового міхура м'яким катетером;
- промивати сечовий міхур.
- встановлювати та проводити заміну трансуретрального катетера Фолея;
- проводити заміну катетера Фолея встановленого через цистостому;
- забезпечувати прохідність дихальних шляхів всіма методами (перерозгинання хребта в шийному відділі, повітропровід, ларингеальна маска, комбіт'юб, інкубація трахеї, конікопункція).

Список 3 (виписування, зберігання та застосування фармакологічних засобів)

В умовах ЗОЗ, користуючись чинними нормативними документами МОЗ України та медичною документацією, вміти:

- робити вибірку призначень лікаря з листка призначень;
- розкладати фармакологічні засоби в медичній шафі;
- застосовувати мазі;
- застосовувати антисептичні засоби;
- застосовувати зовнішні кровоспинні засоби;
- застосовувати збовтувальні суміші, пасти, масла;
- накладати пластир;
- застосовувати присипки;
- закапувати краплі в ніс, вуха, очі;
- розводити і закапувати в ніс лейкоцитарний інтерферон, лаферон;
- вводити ліки під кон'юнктиву;
- вводити лікарські засоби до гортані;
- вводити лікарські засоби в зовнішній слуховий хід;
- збирати стерильний шприц із стерилізатора та крафт-пакета;
- збирати одноразовий шприц;
- збирати стерильний інструментарій із стерильного стола;
- набирати фармакологічні засоби із ампул, флаконів;
- робити внутрішньошкірні ін'єкції;
- робити проби на чутливість до фармакологічних засобів;
- робити підшкірні ін'єкції;
- набирати в різні види шприців інсулін, гепарин;
- вводити олійні розчини;
- робити внутрішньом'язові ін'єкції;
- розводити антибіотики і розраховувати їхні дози;
- робити венепункцію, внутрішньовенне струминне введення фармакологічних засобів;
- вводити лікувальні сироватки, імуноглобуліни, анатоксини;
- збирати і заповнювати одноразові системи для внутрішньовенних вливань;
- проводити внутрішньовеннекраплинне введення фармакологічних засобів;
- запобігати ускладненням після виконаних маніпуляцій;
- проводити місцеве та загальне опромінювання ультрафіолетовими променями;
- проводити опромінювання інфрачервоними променями;
- володіти внутрішньокістковим доступом.

Список 4 (підготовка пацієнта до інструментальних обстежень, забір і скерування біологічного матеріалу для лабораторних досліджень)

В умовах ЗОЗ та в домашніх умовах з метою проведення лабораторних досліджень за допомогою лабораторного обладнання вміти:

- готувати пацієнта до різних видів лабораторних досліджень
- визначати групи крові та резус-належність
- проводити пробу на групову сумісність крові
- проводити пробу на біологічну сумісність крові
- проводити забір крові на біохімічні та серологічні дослідження
- визначати рівень глюкози в крові за допомогою тест-смужок, глюкометра
- здійснювати постановку внутрішньошкірної алергійної проби та обліковувати її результати
- проводити забір біологічного матеріалу від пацієнтів з підозрою на особливо небезпечні інфекції
- проводити спірометрію та біоімпедансометрію
- оцінювати результати основних показників крові, сечі, харкотиння, калу тощо.

В умовах ЗОЗ та домашніх умовах вміти готувати пацієнта до інструментальних обстежень:

- ультразвукового дослідження органів черевної порожнини та малого таза;
- проводити електрокардіографію;
- доставляти біологічний матеріал в лабораторію;
- відбирати проби продуктів для скерування на лабораторні дослідження (у разі розслідування випадків харчових отруєнь та інших невідкладних випадків).

Список 5 (невідкладні стани)

В умовах ЗОЗ, домашніх умовах, у разі непередбачених обставин за допомогою предметів догляду, медичного обладнання, фармакологічних та підручних засобів уміти надавати невідкладну долікарську допомогу пацієнтам різних вікових груп у випадку:

- нападу бронхіальної астми та астматичного статусу;
- стенозуючого ларинготрахеїту;
- легеневої кровотечі;
- асфіксії різної етіології;
- набряку легень;
- гострого порушення серцевого ритму;
- інсульту;
- інфекційно-токсичного шоку;
- перфорації кишки;
- зневоднення;
- печінкової енцефалопатії;
- малярійного нападу;
- непритомності;
- колапсу;
- гіпертермічного синдрому;
- гіперглікемічної коми;
- гіпоглікемічної коми;
- гострої затримки сечі;
- гострих отруєнь;
- ураження електричним струмом;
- гострих професійних отруєнь;
- порушень ритму серця;
- ортостатичної гіпотонії;
- розшаровування (аневризми) аорти;
- тромбоемболії легеневої артерії;
- еклампсії;
- анафілактичного шоку;
- шоків іншої етіології;
- тиреотоксичної кризи
- кровотеч зі стравоходу та шлунково- кишкової кровотечі;
- судом різної етіології;
- нападу епілепсії;
- харчових токсикоінфекцій;
- психомоторного збудження;
- можливих ускладнень під час та після переливання крові;
- гострого нападу глаукоми;
- поранення органа зору;
- контузії органа зору;
- опіків органа зору (термічних, хімічних, променевих);
- клінічної смерті.

В умовах ЗОЗ, домашніх умовах, у разі непередбачених обставин з метою надання невідкладної долікарської допомоги у випадку кровотеч, враховуючи анатомічне розташування артерій та нервів, за допомогою підручних та фармакологічних засобів, медичного обладнання, спираючись на нормативні документи, вміти:

- оцінювати вид кровотечі;
- здійснювати пальцеве притиснення артерії на протязі;
- накладати кровоспинний джгут;
- накладати джгут-закрутку;
- накладати давлячу пов’язку;
- накладати кровоспинний затискач на судину;
- проводити тугу тампонаду рани;
- застосовувати місцево холод;
- здійснювати максимальне згинання кінцівки;
- здійснювати максимальне перерозгинання кінцівок у суглобах;
- проводити передню тампонаду носа.

В умовах ЗОЗ, домашніх умовах, у випадку непередбачених обставин з метою запобігання інфікування рани, спираючись на нормативи з асептики та антисептики, використовуючи перев’язувальний матеріал, уміти накладати і знімати:

- вузлові шви;
- скоби Мішеля;
- асептичну пов’язку на рану;
- колову пов’язку на голову;
- зворотню пов’язку на голову;
- пов’язку “чепець” на голову;
- хрестоподібну пов’язку на потилицю;
- пращоподібну пов’язку на ніс;
- пращоподібну пов’язку на підборіддя;
- пов’язку “вуздечка”;
- пов’язку “шапка Гіппократа”;
- колову пов’язку на кінцівку;
- спіральну пов’язку на кінцівку;
- пов’язку “лицарська рукавичка”;
- зворотню пов’язку на кисть;
- хрестоподібну пов’язку на променево- зап’ястковий суглоб;
- хрестоподібну пов’язку на гомілковостопний суглоб;
- черепашачу пов’язку; колосоподібну пов’язку;
- косинкову пов’язку на кисть; косинкову пов’язку на стопу;
- вушні пов’язки велику та малу;
- монокулярну пов’язку; бінокулярну пов’язку.

В умовах ЗОЗ, домашніх умовах, у разі непередбачених обставин з метою надання невідкладної допомоги у випадку закритих переломів для запобігання розвитку травматичного шоку, розходження відламків та ушкодження внутрішніх органів або тканин, користуючись предметами догляду, медичним обладнанням, фармакологічними та підручними засобами, вміти застосовувати:

- внутрішньом’язовоанальгезувальні засоби;
- шину Крамера в разі перелому плеча;
- шину Крамера в разі перелому передпліччя;
- шину Крамера у випадку перелому однієї з кісток гомілки;
- шину Крамера в разі перелому двох кісток гомілки;
- шину Крамера в разі перелому стегна;
- підручні засоби у випадку перелому хребта;
- підручні засоби в разі перелому таза;
- підручні засоби в разі перелому ключиці;

- пов’язку Дезо; пов’язку Вельпо;
- хрестоподібну пов’язку на плечові суглоби в разі перелому ключиці;
- провести невідкладну допомогу при внутрішніх кровотечах (зокрема при внутрішньочеревній та гемотораксі).

В умовах ЗОЗ, домашніх умовах, за непередбачених обставин за допомогою предметів догляду, фармакологічних та підручних засобів вміти надавати невідкладну долікарську допомогу в разі:

- вивихів великих суглобів кінцівок;
- вивиху нижньої щелепи;
- відкритих механічних непроникаючих пошкоджень кісток та суглобів;
- травматичної ампутації;
- відкритих проникаючих ушкоджень;
- закритих механічних ушкоджень м’яких тканин;
- поранення м’яких тканин;
- термічних ушкоджень (опіків та відморожень)
- хімічних опіків;
- електротравми;
- гострої хірургічної інфекції;
- травматичної асфіксії;
- черепно-мозкових травм;
- гострого живота;
- парафімозу;
- синдрому тривалого здавлювання;
- зростаючого набряку кінцівки з гіпсовою пов’язкою;
- потрапляння стороннього тіла в м’які тканини;
- сторонніх тіл кон’юнктиви або рогівки ока;
- сторонніх тіл порожнини носа, глотки, гортані, вух, стравоходу.

В умовах ЗОЗ, домашніх умовах, у разі непередбачених обставин за допомогою існуючих стандартних методик, медичного інструментарію, фармакологічних засобів уміти надавати невідкладну допомогу у випадку:

- тяжких форм пізнього гестозу;
- кровотеч під час вагітності;
- кровотеч під час пологів та в післяпологовому періоді;
- загрози розриву матки;
- розривів м’яких тканин пологових шляхів;
- емболії навколоплодовими водами;
- травми жіночих статевих органів.

У період бойових дій з метою своєчасного надання першої та долікарської медичної допомоги відповідно до вимог нормативних документів про медичне забезпечення бойових дій підрозділів, частин уміти:

- наближатися до пораненого різними способами;
- витягувати пораненого на собі, на плащ-наметі, шинелі, за допомогою лямок санітарної та спеціальної;
- виносити пораненого різними способами;
- працювати в засобах захисту органів дихання та шкіри (в разі надання допомоги на території, зараженій радіоактивними та отруйними речовинами).

У випадку ураження проникаючою радіацією вміти:

- вводити протиблювотний засіб;
- проводити часткову санітарну обробку механічним способом.

У випадку ураження бойовими отруйними речовинами, використовуючи засоби індивідуального захисту, вміти:

- надягати протигаз на себе;
- надягати протигаз на ураженого;
- підбирати і застосовувати антидот;
- проводити ШВЛ за допомогою апаратів ДП-10, КІ-4;
- користуватись індивідуальним протихімічним пакетом під час проведення часткової санітарної обробки.

Список 6 (взаємозалежні медсестринські функції)

В умовах ЗОЗ, спираючись на нормативи з асептики та антисептики, використовуючи медичне обладнання, вміти:

- асистувати під час проведення малих гінекологічних операцій;
- асистувати хірургу під час нескладних операцій.

Приймання пологів:

У домашніх умовах та в разі непередбачених обставин за допомогою існуючих стандартних методик, медичного інструментарію, фармакологічних та підручних засобів уміти:

- приймати пологи. Транспортування:

В умовах ЗОЗ, домашніх умовах, у разі непередбачених обставин за допомогою медичного обладнання та підручних засобів уміти:

- надавати потерпілому (хворому) відповідне положення;
- транспортувати потерпілого (хворого) різними способами;
- перекладати потерпілого (хворого) різними способами;
- транспортувати ампутовану частину тіла;
- транспортувати тіло померлої людини;
- застосовувати дихальну та контролюючу апаратуру на санітарному транспорті.
- «Перший на місці події»: проводити сортування при масових травмах; забезпечитиоблаштування та функціонування сортувального майданчика.